

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

10130

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental sobre el projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), ús abastiment a població, a «Son Serralta» (Referència cadastral 0954027DD6805S), al T.M. de Puigpunyent. (Exp. 241a/2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 24 d'abril de 2025, i d'acord amb l'apartat 1 de l'article únic del Decret 5/2024, de 29 de maig, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

RESOLC FORMULAR

L'informe d'impacte ambiental sobre el projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), ús abastiment a població, a «Son Serralta» (Referència cadastral 0954027DD6805S), al T.M. de Puigpunyent.

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

Segons s'estableix a l'article 7.2.a) de la Llei 21/2013 són objecte d'una avaluació d'impacte ambiental simplificada els projectes compresos a l'annex II d'aquesta llei.

Tenint en compte el RD 445/2023, de 13 de juny de 2023, que modifica els annexos I, II i III de la Llei 21/2013, l'activitat projectada s'inclou a l'Annex 2, Grup 3 (perforacions, dragats i altres instal·lacions mineres i industrials) lletra a):

3º Perforacions per a l'abastiment d'aigua.

Per tant, aquest projecte ha de seguir la tramitació ambiental com a Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada establerta al capítol II secció 2ª de la Llei 21/2013; també s'ha de complir el Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Avaluació Ambiental de les Illes Balears.

2. Ubicació i descripció del projecte

1. L'objecte del projecte és la realització d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig AS_16014) a «Son Serralta» (Referència cadastral 0954027DD6805S), al T.M. de Puigpunyent. Segons s'indica al document ambiental, la motivació de l'execució d'aquest projecte és l'aprofitament de l'aigua que se n'extregui per a abastiment a població, particularment a la zona del nucli urbà del T.M de Puigpunyent.

2. El document ambiental ha estat elaborat en data de 24 de setembre de 2024 pel senyor Jaime Fernández Homar, enginyer superior de mines i signat electrònicament en data de 30 de setembre de 2024.

Adicionalment, s'aporta l'informe hidrogeològic encarregat per l'Ajuntament de Puigpunyent, redactat per la senyora Margarita Juncosa Darder (Llicenciada en Ciències Geològiques i Diplomada en Hidrologia Subterrània).

3. Les coordenades de la ubicació de la perforació (UTM-ETRS89), indicades al document ambiental són: x = 461.009 m, y = 4.385.300 m, z = 207,5 m.

4. Les característiques del sondeig plantejades al projecte, són les següents:

- Cabal màxim instantani: 8,33 l/s.
- Ús de les aigües: Abastiment a població.
- Volum màxim anual: 75.000 m³.
- Profunditat màxima prevista: 247 m.
- Distància a la captació més propera: 276,13 m (AAS_12070).
- Diàmetre d'emboquillament de la perforació: 400 mm.
- Diàmetre entubat: 230 mm.

5. El sondeig projectat s'ubica sobre la massa d'aigua MAS18.07.M2 Fita del Ram. Segons l'article 27 del PHIB, l'estat de les masses d'aigua subterrània es determina pel pitjor valor del seu estat quantitatiu i del seu estat químic. Així doncs, d'acord amb l'annex 8 Memòria «Estat de les masses» del PHIB, l'estat global de la massa està considerat com a bo:

- Estat quantitatiu: bo (percentatge d'extracció del 5,56%).
- Estat qualitatiu: bo.

La vulnerabilitat de contaminació de l'aquífer és considerada com a baixa (3).

6. Hidrologia subterrània:

6.1) *Zones de protecció*: Segons el que es recull a l'article 76 del PHIB, dins la zona de restriccions moderades, que comprèn una corona circular de radi d'entre els 250-1000 metres al voltant de l'eix del sondeig, s'ha de tenir en compte si es localitzen algunes de les activitats contemplades a aquest article.

6.2) *Captacions de l'entorn*: Pel fet d'estar permès un cabal superior als 5 l/s, d'acord amb l'article 113 punt 7 del PHIB de 3r cicle, atesa la proximitat a captacions veïnes, s'haurà de realitzar un estudi d'afeccions a les captacions veïnes, si l'Administració Hidràulica així ho exigeix. En relació amb l'anteriorment esmentat, d'acord amb el contemplat al document ambiental, a un radi de 500 metres hi trobam sis captacions per a ús domèstic i/o reguiu, trobant-se la més propera a uns 276 metres del punt de sondeig projectat.

7. Característiques tècniques: Segons s'indica al projecte, es farà ús d'equips de perforació amb rotoperussió amb circulació directa de fluids que funcionin amb aigua i escumant ecològic (QUIMAFOAM BIO), a una profunditat màxima de 247 metres. Posteriorment, es procedirà a la seva intubació.

Si el sondeig resulta negatiu o l'aigua està salinitzada, es segellarà el sondeig amb la finalitat de que quedi en les condicions de seguretat òptimes per a les persones i els animals, a més d'evitar la contaminació imprevista de l'aquífer ocasionada per abocaments o caigudes d'elements contaminants; d'acord amb les consideracions tècniques previstes a l'Annex 8 «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejos i pous», del PHIB.

El projecte no contempla la instal·lació de les bombes d'extracció i/o impulsió, les instal·lacions mecàniques, ni les dotacions elèctriques necessàries.

3. Alternatives

El document ambiental contempla les següents alternatives:

- Alternativa 0 (no execució del projecte): Segons l'indicat al document ambiental, la no execució del projecte de sondeig, atesa la precarietat en el subministrament hídric en el T.M. de Puigpunyent i els darrers cicles de sequeres, podria desembocar en una situació insostenible pel municipi.

Es contempla el subministrament mitjançant camions cisterna, no obstant això, es descarta aquesta opció, ja que no es considerada com a una alternativa sostenible ambientalment, atès l'increment substancial d'emissions de gasos d'efecte hivernacle.

- Alternativa 1 (realització del sondeig a una altra ubicació): Segons l'indicat al document ambiental, atesa la ubicació del municipi de Puigpunyent dins el Paratge de la Serra de Tramuntana, s'ha prioritzat l'emplaçament del sondeig a parcel·les amb classificació urbana. Així doncs, no es contempla realitzar el sondeig a una altra parcel·la ja que això implicaria la creació de nous accessos per a la maquinària de perforació i consegüentment, una major eliminació de vegetació.

- Alternativa 2 (realització del sondeig mitjançant una altra tècnica de sondeig): La tècnica de perforació ha estat escollida en base a criteris tècnics i a la seva rapidesa, el que minimitza la incidència sobre el medi ambient adjacent.

- Alternativa 3 (alternativa escollida): És considerada pel promotor com l'opció idònia, justificant-ne la seva elecció atesa una menor utilització i ocupació del sòl, la no eliminació de vegetació i la facilitat d'accés per a la maquinària.

4. Avaluació dels efectes previsibles i mesures correctores proposades

Segons el document ambiental, els principals impactes ambientals considerats es produiran a la fase d'execució del projecte. Tots ells són considerats pel promotor com a impactes amb poca o nul·la afecció sobre el medi ambient. Aquests impactes tendran efectes sobre: el medi atmosfèric, factors climàtics i canvi climàtic, població, hidrologia, sòl, medi biòtic i paisatge. Com a impactes positius destaca la possibilitat de poder regar els cultius i el consegüent benefici per a la vegetació. D'acord amb el document ambiental, la superfície d'afecció de la parcel·la derivada de l'execució del projecte és de 60 m²: instal·lació de la perforadora, compressor i camió amb els materials.

Una vegada identificats els efectes previsibles i els principals impactes, el document ambiental contempla tota una sèrie de mesures preventives i reductores que tenen com a objectiu la reducció, eliminació o modificació dels efectes ambientals negatius significatius del projecte. En aquest sentit, la curta duració de la fase d'obres facilita l'aplicació de les mesures proposades. El document ambiental recull un apartat de seguiment de les mesures preventives i reductores proposades, amb l'objectiu principal de garantir que es produirà la mínima afecció ambiental, tant a la fase d'execució de les obres com a la fase d'explotació i fase de clausura (si escau). A la fase d'execució de les obres es contemplen activitats per a minimitzar la contaminació de l'aqüífer: manteniment de la maquinària en òptimes condicions per tal d'evitar vessaments accidentals i cimentació del sondeig. Així mateix, s'indica que es comptarà amb material absorbent per controlar els vessaments en cas d'accident, que serà gestionat per gestor autoritzat; entre d'altres mesures. Com a mesures reductores, destaca l'adopció de mesures per evitar l'impacte visual, com és que la torre de perforació només serà hissada durant les tasques de perforació. Per tal d'evitar pertorbar a la fauna i la població amb el soroll i les vibracions de les màquines, les activitats es desenvoluparan en horari diürn.

Cal esmentar que el document ambiental adjunta el càlcul de la petjada de carboni que suposarà l'activitat a desenvolupar durant 8 hores al dia els dies que durin les tasques de perforació. Aquest càlcul s'estima en 208,08 kg de CO₂.

El cost de l'aplicació de les mesures per evitar, corregir i compensar els possibles efectes ambientals, consistents en: cimentació del sondeig, cost de la realització de l'obra a la boca del sondeig, sac de sepiolita i cost del tancament del sondeig abans de la instal·lació de la bomba d'extracció, s'estima serà de 4.407,10 euros.

5. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades.

D'acord amb l'article 46 de la Llei 21/2013, de 9 desembre, d'avaluació ambiental, l'òrgan ambiental ha realitzat consultes a les següents administracions previsiblement afectades:

- Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl de la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal.
- Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública.
- GOB Mallorca.

Cal indicar que la sol·licitud d'inici de tramitació d'Avaluació Ambiental Simplificada per part del Servei d'Aigües Subterrànies de la DG de Recursos Hídrics, va acompanyada de la següent informació: «*Vistes les característiques de l'obra i els paràmetres d'explotació sol·licitats, aquest Servei d'Aigües Subterrànies considera que el projecte no afectarà apreciablement l'estat de la massa subterrània on es troba ubicat, ni té repercussions ambientals apreciables.*».

A continuació s'exposen les conclusions dels informes rebuts a la data d'emissió del present informe:

- Informe del Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública (24/03/2025).

Es conclou que:

«1. El sondeig sol·licitat està format per dues captacions destinades a l'abastament d'aigua de consum humà al municipi de Puigpunyent, concretament al seu nucli urbà. Per aquest fet, les captacions hauran de complir amb la normativa específica d'aplicació:

a. Reial Decret 3/2023, de 10 de gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnic sanitari de la qualitat de l'aigua de consum, el seu control i subministrament.

b. Decret 53/2012 de 6 de juliol, sobre vigilància sanitària de les aigües de consum humà de les Illes Balears.

2. Les captacions estan ubicades a una zona urbana, s'ha de respectar un radi de 250 metres sense possibles focus de contaminació com poden ser les fosses sèptiques dels habitatges que existeixen dins aquest radi.

3. Les captacions estaran protegides amb un tancament al seu voltant de 10 metres de radi, tal com s'indica en el Decret 53/2012 de 6 de juliol, sobre vigilància sanitària de les aigües de consum humà de les Illes Balears.».

6. Anàlisi dels criteris de l'annex III de la Llei 21/2013

S'han analitzat els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i no es preveu que el projecte pugui tenir efectes sobre el medi ambient, en concret:

1. Característiques del projecte: L'objecte del projecte és la realització d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig AS_16014) a «Son Serralta» (Referència cadastral 0954027DD6805S), al T.M. de Puigpunyent. Segons s'indica al document ambiental, la motivació de l'execució d'aquest projecte és l'aprofitament de l'aigua que se n'extregui per a abastiment a població, particularment a la zona del nucli urbà, del T.M de Puigpunyent.

D'acord amb el document ambiental, es sol·licita una autorització per a ús d'abastiment a població amb un volum màxim anual de 75.000 m³.

2. Ubicació del projecte: El sondeig es vol realitzar a una parcel·la classificada com a sòl de tipus urbà, propietat de l'Ajuntament de Puigpunyent.

L'àmbit del projecte no es troba afectat per cap espai de la Xarxa Natura 2000. Tampoc es troba a cap zona definida per la *Llei 1/1991*, de 30 de gener, *d'espais naturals de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (LEN)*.

Pel que respecta els hàbitats d'interès comunitari (HIC), classificats d'acord a la Directiva 92/43/CEE, al voltant del punt de sondeig hi trobam: el HIC 9540 Pinars mediterranis de pins mesogeans endèmics (classificat com a d'alta qualitat, no prioritari i no singular), el HIC 5330 Matolls termomediterranis i predesèrtics (classificat com a d'alta qualitat, no prioritari i no singular), el HIC 6220* Prats i erms mediterranis amb gramínies i anuals, basòfils (Thero-Brachypodietea) (classificat com a d'alta qualitat, prioritari i no singular) i el HIC 9340 Alzinars Quercus ilex i Quercus rotundifolia (classificat com a d'alta qualitat, no prioritari i no singular).

El punt projectat pel nou sondeig no es troba directament afectat per àrees de prevenció de riscos (APR) d'esllavissaments o d'inundació. No obstant això, es troba pròxim (a uns 30 metres aproximadament) a zona APR d'erosió i a massa forestal a zona classificada com a zona d'alt risc d'incendi forestal (ZAR), segons el IV Pla de Defensa contra Incendis Forestals de les Illes Balears.

De la consulta a la capa del MUIB del visor de l'IdeIB, es conclou que no existeix cap element catalogat dins l'àrea del projecte objecte d'aquest estudi. No obstant això, d'acord amb el document ambiental, a les proximitats de l'àmbit del projecte es localitzen dos talaiots (a 177 m i 211m, respectivament).

La zona pertany a la unitat paisatgística UP4: Badia de Palma i Pla de Sant Jordi, definida a la norma 21 del Pla Territorial de Mallorca; i a l'àmbit del planejament coherent APC 8.

3. Característiques del potencial impacte: Durant la fase d'obres, atesa la naturalesa i baixa magnitud de l'activitat a desenvolupar (realització de sondeig) i a la curta duració del període de perforació, es preveu que els efectes sobre el medi ambient siguin mínims si s'apliquen les mesures preventives i reductores proposades al document ambiental i es fa un correcte seguiment ambiental de la seva aplicació a llarg termini.

D'altra banda, a la fase de funcionament l'impacte més important que es produirà serà el derivat de l'extracció d'aigua de la massa d'aigua subterrània MAS18.07.M2 Fita del Ram, que presenta un estat general bo (d'acord amb l'annex 8 Memòria. Estat de les masses, del PHIB); a més, el Servei d'Aigües Subterrànies de la Direcció General de Recursos Hídrics considera que el projecte no afectarà apreciablement l'estat de la massa subterrània on es troba ubicat, ni té repercussions ambientals apreciables.

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer. No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el «Projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), ús abastiment a població, a «Son Serralta» Referència cadastral 0954027DD6805S, al T.M. de Puigpunyent», promogut per l'Ajuntament de Puigpunyent, atès que no es preveu que pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient d'acord amb els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, sempre que es compleixin les mesures preventives, correctores i/o reductores proposades en el document ambiental, elaborat pel senyor Jaime Fernández Homar, enginyer superior de mines, el 24 setembre de 2024, i els següents condicionants:

1. En la mesura del possible s'ha de minimitzar l'afecció als hàbitats d'interès comunitari adjacents a la zona d'obres. Es tindrà especial cura de no deixar els estris de feina fora de la zona delimitada, limitant el pas d'operaris per zones sensibles. Es realitzaran neteges de la zona d'obres, emmagatzemant i classificant els residus, que seran gestionats d'acord amb la normativa vigent.

2. Amb l'objectiu de vetllar pel compliment de les mesures de seguiment ambiental proposades al document ambiental, el promotor haurà de designar un responsable que s'encarregui de controlar la correcta aplicació de les mesures preventives i reductores establertes a cada una de les fases del projecte. El responsable designat a tal efecte haurà de controlar la correcta aplicació per part dels operaris de les mesures establertes al document ambiental (revisió de la maquinària, etc.). Així mateix, es garantirà la correcta gestió dels residus que es puguin produir i/o de qualsevol anomalia que es pugui detectar o produir a qualsevol de les fases del projecte.

3. En cas que la ubicació del sondeig pugui sofrir variacions en funció del replanteig el dia de la perforació, condicionada pel posicionament de la maquinària, en cap cas podrà suposar una afecció ambiental major a la ja prevista.

4. S'hauran de prendre les mesures adients per tal de garantir la integritat i la no afecció als dos talaiots ubicats a les proximitats de l'àmbit del projecte.

Es recorda que:

1. Per tal d'evitar la contaminació de l'aqüífer durant la realització del sondeig, s'haurà d'aplicar el procediment tècnic recollit a l'annex 8 de «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejos i pous» del PHIB, tenint especial cura a les fases de cimentació i desinfecció del sondeig.
2. El titular de la captació haurà de complir el recollit a l'article 76 «Perímetres de protecció de les captacions d'abastiment a població» del PHIB, especialment al que fa referència a l'apartat 4 sobre la relació de les activitats prohibides, permeses o condicionades, d'acord amb la delimitació dels perímetres de protecció de les captacions d'abastiment a població.
3. L'àrea afectada pel projecte correspon a la zona 0 de protecció sanitària, per tant, i d'acord amb l'article 76, punt 4a, del PHIB: «Aquesta zona haurà de tancar-se mitjançant un recinte de tanques. Es prohibeix qualsevol ús i activitat, excepte les relacionades amb el manteniment i operació de la captació». Així mateix, i atenent al contemplat al punt 5, apartat a, d'aquest article on es defineix la zona de restriccions absolutes com: «Zona equivalent a la zona 0 previst a l'apartat 4a d'aquest article, que es fixa en un cercle de radi de 10 metres al voltant de l'eix de la captació de proveïment a la població. El titular o el concessionari de l'explotació del servei, ha de vetllar pel manteniment de la tanca i ha de complir les normes de control establertes en la normativa en matèria sanitària vigent».
4. Pel fet d'estar permès un cabal superior als 5 l/s i atesa la proximitat a captacions veïnes, d'acord amb l'article 13.7 del Pla Hidrològic de les Illes Balears de 3r cicle, s'haurà de realitzar un estudi d'afeccions a altres captacions, si l'Administració Hidràulica així ho exigeix.
5. En cas que el sondeig sigui negatiu i es procedeixi a la seva clausura definitiva, s'hauran de seguir les directrius recollides a l'annex 8 «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejos i pous» del PHIB. Es vetllarà pel seu correcte manteniment a llarg termini.
6. En cas de ser necessari l'ús de bentonita com a llot de perforació, el perforista haurà de valorar si escau la col·locació d'una bassa de llots adequada al volum necessari per evitar el seu vessament al terreny. Els residus seran gestionats de forma adequada.
7. D'acord amb l'informe del Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública:

«1. Les captacions hauran de complir amb la normativa específica d'aplicació:

- a. Reial Decret 3/2023, de 10 de gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnic sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum, el seu control i subministrament.*
- b. Decret 53/2012 de 6 de juliol, sobre vigilància sanitària de les aigües de consum humà de les Illes Balears.*

2. Les captacions estan ubicades a una zona urbana, s'ha de respectar un radi de 250 metres sense possibles focus de contaminació com poden ser fosses sèptiques dels habitatges que existeixen dins aquest radi.

3. Les captacions estaran protegides amb un tancament al seu voltant de 10 metres de radi, tal com s'indica en el Decret 53/2012 de 6 de juliol, sobre vigilància sanitària de les aigües de consum humà de les Illes Balears».

8. Atesa la proximitat del projecte a zona classificada com a zona d'alt risc d'incendi forestal (ZAR), s'han de prendre les mesures establertes a l'article 8.2.c del Decret 125/2007 sobre mesures conjunturals de prevenció durant l'època de perill d'incendis forestals i s'ha de complir l'establert al RD15/2022 sobre mesures urgents en matèria d'incendis forestals.

Es recomana que:

1. Pel que fa a la penetració d'energies renovables al projecte, sempre que sigui viable, en cas que el sondeig sigui positiu i es vulgui procedir a la instal·lació de la bomba d'extracció, atès que el document ambiental indica que aquesta serà elèctrica, seria recomanable incloure la instal·lació d'un sistema de producció d'energia renovable, per exemple mitjançant plaques fotovoltaïques o panells solars, que permetin reduir al màxim el consum energètic.

Segon. Es publicarà el present informe d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'inici de l'execució del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 3 de setembre de 2025)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Maria Paz Andrade Barberá

